

Den naturlige rækkefølge kunne efter udvalgets opfattelse for så vidt også være, at forurettede i retten afgiver sin forklaring først, hvorefter tiltalte får mulighed for at give sin version af sagen. Det er således i praksis helt tydeligt, at spørgsmål fra anklageren og forsvareren til den tiltalte grundlæggende bygger på et kendskab til forurettedes tidligere forklaring, som lægdommerne og i princippet også de juridiske dommere ikke kender til. Ofte vil man da også fra anklagerens og forsvarerens side foreholde tiltalte dele af forurettedes forklaring. Det kunne på den baggrund give retterne en bedre indføring i sagen, hvis man fik forurettedes forklaring først.

Heroverfor står ifølge udvalget nogle bevistekniske forhold, idet det efter gældende afhøringspraksis er en central pointe, at tiltalte i princippet ikke kender hele forurettedes præcise forklaring, eller dog ikke har denne helt præsent. Denne mere tekniske fordel – som i realiteten er baggrunden for reglen om, at forurettede og andre vidner efter retsplejelovens § 182 som hovedregel ikke må høre tiltaltes forklaring - ville efter udvalgets opfattelse kunne mistes, hvis tiltalte skulle afgive forklaring efter forurettede. Hertil kommer, at en sådan ordning måske ville kunne give et vist indtryk af, at forurettede er »sagsøger« og dermed part i sagen. Det kunne også medvirke til at øge det pres, som enhver forurettet formodentlig vil føle. Derudover anfører udvalget, at en ordning, hvor forurettede først afgiver forklaring, kunne føre til, at afhøringen af forurettede bliver mere detaljeret end nu, hvor tiltaltes forklaring er afgivet først. Udvalget finder tillige, at det næppe kan afvises, at forsvarerens afhøring af forurettede efter omstændighederne endvidere kunne blive mere offensiv end ellers. Ordningen ville i øvrigt betyde, at man ikke kunne begrænse afhøringen af den forurettede som følge af den tiltaltes forklaring, herunder eventuelt en delvis tilståelse.

For så vidt angår den anden mulige ordning, hvorefter man bevarer rækkefølgen, men lader forurettede overvære tiltaltes forklaring, anfører udvalget, at den ville have den ulempe, at forurettede vil kende tiltaltes aktuelle forklaring og således vil kunne indrette sin forklaring herefter. I mange tilfælde ville man formentlig ikke støde på vanskeligheder ved generelt at opgive denne bevistekniske fordel i forhold til forurettede i straffesager. Der ville ifølge udvalget også kunne være praktiske fordele ved en sådan ordning, herunder i form af en kortere, men koncentreret afhøringsform, og færre forehold mv. Imidlertid finder udvalget ikke, at man kan se bort fra, at der i bevismæssigt vanskelige sager kan være et reelt behov for at afhøre forurettede, uden at denne umiddelbart forinden

har hørt tiltaltes indenretlige forklaring. Hertil kommer, at en tiltalt og en forurettet i nogle tilfælde kan have sammenfaldende interesser og dermed en interesse i at afstemme deres forklaringer.

Strafferetsplejeudvalget finder på den baggrund efter en samlet vurdering ikke grundlag for at foreslå en ordning, hvorefter forurettede, der skal afgive vidneforklaring, kan være til stede under hele hovedforhandlingen, hverken ved at lade forurettede afhøre først eller ved at tillade forurettede at påhøre tiltaltes forudgående forklaring.

Om spørgsmålet om forurettede adgang til at overvære lukkede retsmøder anfører Strafferetsplejeudvalget, at forurettedes adgang til at være til stede under lukkede retsmøder må bero på de hensyn, som har begrundet dørlukningen. Hvis disse hensyn ikke er til hinder for, at forurettede overværer retsmødet, bør forurettede efter udvalgets opfattelse have adgang til retsmødet.

Udvalget foreslår derfor, at der indføres en bestemmelse, hvorefter forurettede har ret til at overvære lukkede retsmøder, medmindre dørlukningens formål taler imod det. Rettens afgørelse bør kunne kæres.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke en ubetinget ret for forurettede til at overvære lukkede retsmøder. Forurettede vil imidlertid have adgang til at overvære retsmøder, der afholdes for lukkede døre, medmindre retten konkret finder, at formålet med dørlukningen taler imod det. Det vil være rettens formand, som vil skulle tage stilling til en sådan anmodning.

En dørlukning, der sker af hensyn til statens forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse, jf. retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 2, vil i praksis typisk indebære, at formålet med dørlukningen taler imod, at forurettedes anmodning om at måtte være til stede imødekommes. Det samme gælder, hvis dørlukningen er begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, jf. retsplejelovens § 29, stk. 3, nr. 2 og 4. Derimod vil hensynet til ro og orden, jf. retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 1, ikke på samme måde udelukke den forurettede fra at overvære et lukket retsmøde, og dørlukning på grund af tiltaltes alder vil heller ikke normalt kunne begrunde, at forurettede afskæres fra at overvære retsmødet. I øvrigt må det bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om forurettede skal tillades adgang til et lukket retsmøde.

Forurettede vil efter bestemmelsen i retsplejelovens § 182 fortsat normalt være afskåret fra at overvære et lukket retsmøde forud for afgivelsen af sin egen forklaring.